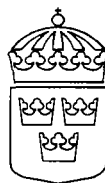

Lagutskottets betänkande

1989/90:LU18

Anslag till bokföringsnämnden, m.m.

1989/90
LU18

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet dels proposition 1989/90:100 bilaga 4 (justitiedepartementet) i vad avser anslag till *bokföringsnämnden* och *Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed*, dels en motion om bokföringen av goodwillvärden och andra immateriella värden.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionen i förevarande delar och avstyrker bifall till motionen.

Till betänkandet har fogats ett särskilt yttrande (m).

ANDRA HUVUDTITELN

Propositionen

I proposition 1989/90:100 bilaga 4 (justitiedepartementet) föreslår regeringen

dels under punkt G 3 (s. 110 och 111) att riksdagen till *Bokföringsnämnden* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 3 562 000 kr.,

dels under punkt H 6 (s. 116) till *Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 400 000 kr.

Motionen

1989/90:L210 av Nic Grönvall (m) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen föranstaltar om utredning av de regler som bör gälla för bokföring och avskrivning av s.k. goodwill och immateriella rättigheter samt därefter för riksdagen framlägger förslag om de ändringar i bokföringslagen som utredningen må föranleda.

Utskottet

I proposition 1989/90:100, bilaga 4, föreslås att till bokföringsnämnden för budgetåret 1990/91 anvisas ett förslagsanslag av 3 562 000 kr.

I propositionen föreslås vidare att till Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed för budgetåret 1990/91 anvisas ett förslagsanslag av 400 000 kr.

Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed bildades under hösten 1989 gemensamt av staten genom bokföringsnämnden, Föreningen Auktoriserade revisorer FAR och Sveriges industriförbund. Stiftelsen har till ändamål att främja god redovisningssed. Styrelsen för stiftelsen har utsett ett särskilt råd (redovisningsrådet) med huvudsaklig uppgift att utarbeta och utfärda rekommendationer om god redovisningssed i börsföretag och andra större bolag. Statligt bidrag till stiftelsens verksamhet har för budgetåret 1989/90 anvisats med 400 000 kr. (prop. 1988/89:150, bil. 3, bet. LU36). De två övriga stiftarna — FAR och Sveriges industriförbund — kommer vardera att bidra med samma belopp. I propositionen förutsätts att FAR och Sveriges industriförbund vardera lämnar bidrag med 400 000 kr. även för budgetåret 1990/91.

De föreslagna anslagen till bokföringsnämnden och till Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed föranleder inte några erinringar från utskottets sida. Utskottet tillstyrker bifall till propositionen i dessa delar.

I motion L210 av Nic Grönvall (m) tas upp en fråga om bokföring av goodwillvärden m.m.

Den grundläggande bestämmelsen för fullgörande av bokföringsskyldighet finns i 2 § bokföringslagen (1976:125), vari anges att bokföringsskyldighet skall fullgöras på sätt som överensstämmer med god redovisningssed. När det gäller bokföring av goodwill finns en särskild regel i 17 § bokföringslagen. Bestämmelsen innebär att den som övertagit en rörelse mot vederlag som överstiger värdet av övertagna tillgångar med avdrag för övertagna skulder får ta upp skillnaden — den övertagna rörelsens goodwillvärde — som tillgång i sin bokföring samt att denna tillgång årligen skall avskrivas med skäligt belopp, dock minst en tiondel.

Enligt motionären åsidosätts bokföringslagens bestämmelser om bokföring och avskrivning av värdet av goodwill och andra immateriella rättigheter regelmässigt i svensk redovisning. Motionären hävdar att ett flertal olika principer för redovisningen av sådana värden tillämpas och han hänvisar till att en omfattande debatt i frågan har förekommit såväl i Sverige som i internationella sammanhang. I motionen begärs att regeringen föranstaltar om utredning av frågan om vilka regler som bör gälla på området och därefter framlägger förslag till de ändringar som föranleds av utredningen.

Enligt vad utskottet inhämtat förekommer det i viss omfattning att företag i sina koncernredovisningar tillämpar andra principer för avskrivning av goodwillvärden än dem som föreskrivs i bokföringslagen. Som skäl för detta avsteg har åberopats att ett strikt fasthållande

vid de nämnda reglerna i bokföringslagen kan försämra svenska företags konkurrenskraft i förhållande till utlandet när det gäller företagens möjligheter till förvärv av dotterföretag. Problemet har uppmärksammat av bl.a. en redovisningskommitté inom FAR, som uttalat att en avskrivningstid på goodwill på mer än tio år skulle kunna vara motiverad i vissa situationer.

Enligt utskottets mening är det inte tillfredsställande att företagen i den praktiska tillämpningen måste göra avsteg från bokföringslagens regler om goodwillvärden av hänsyn till sin konkurrenskraft utomlands. Inte heller kan det anses godtagbart om bokföringslagen på denna punkt numera avviker från vad som i vissa fall utgör god redovisningssed. Det kan därför finnas skäl som talar för en översyn av bestämmelserna i fråga, och utskottet ser med tillfredsställelse att det till Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed knutna redovisningsrådet — enligt vad utskottet inhämtat — med förtur kommer att ta upp spörsmålet i samband med andra frågor rörande koncernredovisning. Utskottet utgår från att rådet om så befinns motiverat tar de initiativ som erfordras för att en ändring av bokföringslagen skall komma till stånd. Någon begäran från riksdagens sida om en särskild utredning är således inte påkallad. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion L210.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *bokföringsnämnden*
att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 bilaga 4, G 3 till *Bokföringsnämnden* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 3 562 000 kr.,
2. beträffande *Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed*
att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 bilaga 4, H 6 till *Stiftelsen för utvecklandet av god redovisningssed* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 400 000 kr.,
3. beträffande *bokföring av goodwillvärden*
att riksdagen avslår motion 1989/90:L210.

Stockholm den 6 mars 1990

På lagutskottets vägnar

Rolf Dahlberg

Närvarande: Rolf Dahlberg (m), Lennart Andersson (s), Owe Andréason (s), Stig Gustafsson (s), Ulla Orring (fp), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Bengt Kronblad (s), Gunnar Thollander (s), Ewy Möller (m), Bengt Harding Olson (fp), Stina Eliasson (c), Elisabeth Persson

Särskilt yttrande

Bokföringsnämnden (mom. 1)

Rolf Dahlberg, Allan Ekström och Ewy Möller (alla m) anför:

Skapandet av en enhetlig praxis och etik på bokföringens område är en angelägen uppgift. Information om företags verksamhet måste vara tillgänglig för varje företags intressenter på ett till form och innehåll enhetligt sätt samt kännetecknas av öppenhet.

Statsmakternas uppgift härvidlag bör begränsas till att ge ett ramverk för företagsredovisningen i form av lagstiftning. Utvecklandet av detaljregler och etiska värderingar skall rimligen inte handhas av samma statsmakt utan kan med förtroende överlämnas till dem som har ett direkt intresse i saken, såsom arbetsmarknadens parter, företagsorganisationer, revisorssammanslutningar och tillsynsmyndigheter. Med hänsyn till tillkomsten av redovisningsrådet kan nu bokföringsnämnden helt avvecklas. Vi avser att vid lämpligt tillfälle framlägga förslag härom.